

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

Sæcvlvm Secvndvm Ethnico-Christianissimvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

SÆCVLVM
SECVNDVMETHNI-
CO-CHRISTIANIS-
SIMVM.

ROMANORVM PONTIFICVM CON-
TINVATA SVCCESIO.

5. S. LEMENS *anno 93.* sur-
rogatur Cleto, Petri
Pauliq; discipulus, cum

innumeros cōuertisset
Ecclesie præses inclytus, accusatus à
Traiano deportatur exul in Cherson-
sum, *an. 100.* Vbi in ergastulo positus
fontē producēs precib. plurimos Chri-
sto lucrifecit, ecclesiasq; construxit.

XL. Quo efferatus Traianus, cæsà
Christianorum turbâ maximâ, Papam
in altum abiecit. Orâtibus vero cæteris
Fidelibus, mare ad tria fere milliaria re-
cedens, *an. 102.* ijs aditum aperuit: vbi
in marmoreo sarcophago sacrum eius
corpus repertū est: Simul reuelatū disci-
pulis, fore quotannis recessurū fretū i-

pso septiduo; quò eius festiuitas ibi pet-
ragatur: proinde nec emouere sacrum
corpus attentarent. Nec factum secus:
teste S. Ephràm Episcopo Chersonis.
Sedit annos 9. men. 4. Constitutiones
Clementis reddidimus supra sæculo.
in epist. *anno 112.*

6. S. ANACLETVS, cum sedisset an-
nos 9. men. 3. suo Traiano coronatur
martyrio.

Trium Sancti Petri Sedium Patri-
archalium principem esse Romanam
affirmat.

DECREVIT in *Epist. 1.* Sacerdotes,
quando Domino sacrificant, non solum
hoc agere debent; sed testes secum ha-
beant, in sacris Deo locis; Episcopus
vero

vero plures, quam alius Sacerdos. Per-
 acta Consecratione, omnes ministri
 communicent. Sic Apostoli statuerunt,
 et S. Romana tenet Ecclesia. *Ibidem*: si
 difficiliore ortæ fuerint quæstiones,
 ad Sedem Apostolicam, (si appellatum
 fuerit,) referantur. Quoniam Apostoli
 hoc statuerunt, iussu Domini, Tu es
 Petrus. *In epist. 2.* Initium Sacerdotij
 fuit Aaron; licet Melchisedech & alij
 spontanea voluntate, non Sacerdotali
 autoritate obtulerint; Filij eius Presby-
 terorum in Nouo Testamento demon-
 strantur figuram. §. 12. c. *In nouo.* Post
 Christum à Petro Sacerdotalis cœpit
 ordo: & ipsum cæteri Apostoli Princi-
 pem eorum esse voluerunt.

Filius est æqualis Patri. *In Epist. 3.* Ro-
 mana Ecclesia, non ab Apostolo, sed ab
 ipso Domino Primatum obtinuit super
 vniuersas ecclesias. *Ibid.* Petrus & Pau-
 lus S. Romanam Ecclesiam sua morte
 consecrarunt.

7. S. EVARISTVS, natione Græcus,
 TITVLOS in Ecclesiam infert. Sicut en-
 nim Fiscales nomen aut imaginem Re-
 gis in velo prætendebant ædibus, immu-
 nitatis causa: ita factum ædibus, quæ in
 templorum vsum vertebantur. Tales
 Papa hic septem Titulos in Vrbe designa-
 uit VII. Presbyteris: quos demum S.
 Syluester CARDINALES nominauit,
 qui inter alia, curam gererent paupe-
 rum.

Vitam officiumque contummat
 martyrio sub Adriano, anno 121. cum se-
 disset annos 9. m. 3.

DECRETA Euaristi. *Epist. 1. ad Afri-
 canos.*

Non fit Coniugium fidelium, nisi

ab his qui super ipsam sceminam domi-
 nationem habent. Sacerdotaliter, vt
 mos est, benedicatur, & biduo vel ora-
 tionibus vacent, & castitatem custodi-
 ant; vt bonæ proles generentur, & Do-
 mino in actibus placeant. Aliter præ-
 sumpta, non coniugia, sed adulteria po-
 tius esse non dubitate. *In epist. 2.* Episco-
 pus Ecclesiam suam non dimittat; nec
 alteri se ambitus causa coniungat.

8. S. ALEXANDER succedit in &
 Pontificatu, an. 121. & martyrio sub A-
 drianò, anno 132. cum sedisset annos 10.
 m. 5. Scripto constituit traditum aqua
 misceri calicem. Item AQVAM Iustra-
 lem cum sale benedici, ad vsum domi-
 cuiusque, & in templis: sicut panes Chri-
 stus; oleum Apostoli, Matthæus aquam
 benedixit, teste Clem. Const. l. 8. ca. 35.
 ad diaboli præstigias dissoluedas.

DECRETA Alexandri I. in episto-
 la ad omnes Orthodoxos: *In Sacrificio
 Missarum panis tantum; & vinum aqua
 mixtum offeratur.*

*Quia vtrumque ex latere eius in passione
 sua profluxisse legitur.*

II. *Ibidem.* Aquam sale conspersam po-
 pulis benedicimus; vt eâ cuncti aspersi san-
 ctificentur ac purificentur: Quod & omni-
 bus sacerdotib. faciendum esse mandamus.

*Nam si cinis vitule, aspersus sanguine,
 populum sanctificabat; multo magis aqua
 sale aspersa, diuinis que precibus sacrata.*

*Et si sale asperso per Heliseum Prophe-
 tam sterilitas aquæ sanata est; quanto magis
 diuinis precibus sacrata sterilitatem re-
 rum auferet humanarum, & insidias dia-
 boli auertet, & coinquinos sanctifica-
 bit.*

9. S.

9. S. SIXTVS Pontificatum iniit anno 132. Martyrio vitam finiuit anno 142.

Constituit, vt Sacerdote Missam inchoante, populus cantaret *Sanctus*: Item sacra Vasa tangi solum ab sacris: *FORMATARVM* ab Papa Rom. dandarum vsum instituit, quas exhibeant in Episcopatum seu parochiam ingressuri: quo certior constaret communio Fidei eiusdem contra hæreticos.

Dicebantur etiam *littere Communicatorie, Canonice, Pacificæ, &c.* Titulum *Vniuersalis Episcopi Apostolicæ Ecclesiæ* usurpauit primus, S. Victor se titulauit, *Pontifex Maximus, Episcopus Episcoporum*: ita Tert. de pudic. c. 1. Sedit an. 10. vno mēse min.

10. S. TELESOPHVS Græcus, ex Anachoreta creatus Papa anno 142. subit martyrium sub Antonino, anno 154. sedit annos 11. M. 9. triduo minus.

QVADRAGESIMALE *Ieiunium* cum varie ieiunaretur, sanciuit ieiunari VII. hebdomadis ante pascha: Item nocte Natali media Missam, duasque porro celebrari: Adijci Missæ *Gloria in excelsis*. Hæresin damnauit Valentinianam.

11. S. HYGIVS ex Atheniensi philosopho Papa anno 154. fit martyr anno 158. sedit annis 4. minus 2. diebus.

Hic CLERVM ordinauit in gradus ex apostolica Traditione: Patrinum & matrinam baptismo adhibuit.

12. S. PIVS. I. Italus fit Papa, anno 158. Iudaizantes in celebrando PASCHATE coercuit, mandato, diem XV. esse paschalem debere, non XIV. Sic apprensus ei Angelus iusserat: teste *Hermetico lib. Pastoris*. Suum sibi vitæ exitum reuelatum scribit S. Iusto Viennensi Episcopo anno 164. quo purpuratur Martyrio,

cum sedisset annis 9. M. 6. minus diebus tribus.

Sanciuit hæreticum ex Iudæis venientem, rebaptizari: quod formulam baptisimi deprauarent Cherinthiani. Ite, Prædia sacris vltibus dicata, minime alienari debere: Blasphemum excommunicari. Idem in epistola ad Italos scribit: *Petistis, vt omnes vobis retrotemporum Consuetudines seruarentur, quæ à Petri Apostolorum Principis Ordinationum initijs vetustas longa seruaui. Et quidem huius Consuetudinem laudamus: quæ tamen contra Fidem Catholicam nil usurpare dignetur.*

13. S. ANICETVS, natione Syrus, sedit anno 164. cui disleuens primum S. Polycarpus, in Asia Episcopus Smirnenensis demum consensus in Paschate XV. die celebrando. Decessit martyrio, anno, 175. cum sedisset annos 9. minus mensibus tribus, diebusq; 7. Sanciuit, ne Clericus comam nutret, sed *Rapam pherscam* gereret in vertice.

14. S. SOTER è Campania subigitur anno 175. Coronatur Martyrio anno 179. sedit annos 5. minus 12. dieb. Quia Montanistarum femina Sacra tractabansideo S. Soter vetuit, ne monacha vel Diaconissa pallam attingeret, aut Incensum poneret in Ecclesia. Ieiunio sacrificandum, & præsentem alio Sacerdote. Item: *Iuramentum incautum, & obsecrationem in peiorem vergat exitum; salubris consilio mutandum nouerimus.* Item, In Cena Domini omnibus communicandum, exceptis excommunicatis.

15. S. ELEUTHERVS Neapolitanus, anno 179. Papa sedit annos 15. Dies, 23. obiit in martyrio, nascitur, an. 194. Martyrem

tyrem Ecclesia Rom. appellat, quod & Confessores sic appellaret. Definit: Omnes esse in se bonas esse.

16. S. VICTOR continuo succedit anno 194. Hæresiarcham Theodorum excommunicat anno 196. fingentem esse Christum nudum hominem, solâ iustitiæ prærogatiuâ præ cæteris excellentiorem. Negarat is in patria Bizantij Christum; ad probû sibi exprobratum fugit Romam: & hic obiectantibus aiebat, *Hominem, non Deum, negavi.* Vide infra.

Anno 198. Orta per Asiam controversia de Paschali die, in Concilium Episcopi coeunt, Præsidente Theophilo Cæsariensi; licentiam conferente S. Victore. Hic Patres docebant mundum esse conditum in Vere, lunâ plenâ, in æquinoctio, inque Dominica, propter eiusdem benedictiones: Quia in ea

1. Tenebræ sunt remotæ:

2. Populus e ductus Ægypto:

3. Manna datum primo:

4. Iussitque Moses; ut esset dies primus & vltimus obseruatus:

5. *Hæc dies, quam fecit Dominus Resurgens;* Ergo die Dominica, Luna XV. celebrandum est Pascha. At è contra Asiani luna XIV. celebrandum contendebant Pascha; quod ita inde ab Apostolis accepissent.

Verum quia aliarum omnium Ecclesiarum Traditio docebatur contra Iudizantes in Asia plerosque, idcirco hi causa ceciderunt, abstenti facti ab S. Victore ut *Quartodecimani*; Idque propter hæreticos pertinaciter Ecclesie in eo contradicentes; Etsi per diu in Schismate eo perstiterint Asiani, accedentibus ad eos Nouatianis:

Sedit itaque S. Victor annis 9. & aliquot mensès.

Vtriusque Orbis

IMPERATORVM ACTA
IN SÆCVLO II.

	Anno Christi nati		
13. TRAIANVS Imperat. fit.			Moritur, interque Diuos refertur. 158
Lustrans exercitum relegat 2000. Christianorum.	100		16. AVRELIYS creatus mori- tur. 163
A persecutione remittit ob nimi- am multitudinem Christianorum: & moritur.	109		17. LVCIVS VERVS videt spon- sam à damone obsessam liberari ab E- piscopo. 153
14. HADRIANVS Persecutio- nem incipit suam,	118		Et filium per S. Politem. 168
Remittit, sibi templa consecrans.	120		Apoplexia moritur inter Diuos re- latus. 170
Ierusalem restaurans nominat Ae- liam.	132		18. COMMODVS succedit patri vita turpissimus 179
Iudæos extinguit, porcum sub porta Ierosol. suspendens. Loca Christi passis profanas.	137		Strangulatur ob tyrannidem & in Diuis numeratur. 194
Inedia se conficit.	137		19. PERTINAX imperat 82. dies necatur. 195
15. ANTONINVS Pius praestigii- is miranda patrat	140		20. SEVERVS bene de Christia- nis meretur. 194
Pacem reddit Ecclesia.	139		At diuam mox persecutionem pa- rat. 204
Libros Sibyllinos & prophetarum vetat.	141		Filius ensẽm stringit in eũ: moritur. 213
	142		

Concilia Sæculi II. consona
Papis.

I. PALÆSTINVM, an. 198. in causa
paschatis contra Quartodecimanos, &
Asianas ecclesias, quæ Traditionem su-
am de luna XIV. ab Ioanne acceperat,

ob neophytos tantisper toleratam, do-
nec Synagoga cum honore sepeliretur.
Ita Euseb. l. 5. c. 22. Tert. l. de præser. Aug.
hæresi 29.

II. ROMANVM sub Victore, ea-
dem ex causa, annoque eodem de-
creto,

SS.

SS. Patrum, ac Scriptorum
Concordia, sub Papis
Sæculi II.

S. IUSTINVS Samarita, philosopho-
rum sectis omnium pertentatis, diu-
nitus ad doctrinam Christi capeffen-
dam instruitur anno 130. à Sene, qui ad
ripam maris obambulati apparuit, cum
catechisauit, simul disparuit, dato mo-
nitu: *At tu precibus tibi ante omnia lucis
portas aperiri optas; talium enim dare intelli-
gentiam Dei, Christi que est.* Bapuzatus igitur
aduersus gentilium in Christianos
calumnias apologiam conscribit anno
147. ad Antoninum Imp. ac alteram
contra Crescentium: demum martyrio
vitam claudit. Descriptis eius Eusebius
& Hieron.

S. MELITO Sardensis Episcopus,
M. Aurelio Imp. apologiam pro Chri-
stianis offert, anno 172.

Catalogum librorum Veteris Test.
conscripsit, ubi librum Sapientie tribu-
it Salomoni.

Athenagoras, æqualis Iustini pro Chri-
stianis apud Aurelium apologista, mul-
tis claris scriptis. *Tatianus* vero S. Iusti-
ni auditor, pluribus celebris libris; at S.
Iustino martyrizato in hæresiarum
prorupit.

HEGESIPPVS Apostolorum disci-
pulus, an. 167. scripsit historiam Ecclesi-
asticam usque ad Anizetum PP. & libris
quinque suam de fide declarationem te-
statur, in itinere Romam versus cum
multis contulit Episcopis, conformem
singulis, ut nec ciuitas esset, in qua diuer-
sum quid reperisset.

S. IRENÆVS, Presbyter an. 179. ab
Lugdunensium Martyribus captus Ro-
mam ad S. Eleutherium missus rogatus,
pacem in Ecclesia componeret aduer-
sum Montani factiones; Apostolicas
ibi Traditiones, ritusque ac disciplinam
perscrutatus, pura omnia sinceraque a-
gnouit conseruari; proinde ad ea proto-
cans hæreticos constrinxit Valentinia-
nos, Marcionitas, Blastum, Florinum: e-
numerans Pontificum Rom. continuam
successionem, ac Monarchiam Ecclesie
demonstrans. Docebat item *Fidei tesse-
ram Miracula*, donaque S. Spiritus cæ-
tera, in solare periri Catholica Ecclesia.
Ita l. 2. c. 6. Demum martyrio consumma-
uit. Episcopus Lugdunensis; discipulo-
rum Ioannis & Polycarpi discipulus; na-
tion e græcus scripsit latine.

S. THEOPHILVS Antiochenus E-
piscopus, an. 170. apologiam pro Chri-
stianis dedit ad Aurelium; commenta-
tor in IV. Euangelistas eximius.

DOGMATA ROMA-
no-Catholica

Sæculi II. Nouatoribus con-
traria. Exempli gratia.

I. *Missam* adstruit, post *Diony. Areop.*
Eccel. Hier. c. 3. *Iustinus* in apologia 2. *Ire-
næus* l. 4. c. 34. *illam esse Sacrificium*. ca. 32.
Iustinus dial. cum Tryphone, *Alexander*
Papa in Decretali: *Missæ Ritum*, Iustinus in
2. Apolog. Clem. l. 2. Stro.

II. *Liberum hominis arbitrium* asserit *Iu-
stinus* q. 103. *Irenæus* l. 4. c. 72. *Theophil.*
l. 2. ad Autolyicum *Athenag.* Alex. in pa-
rænetico *Clem.* Stro. l. 2.

e. 2

III.

III. *Gratiam Dei, iustificationis, & fidei* rationem ostendit *Clemens* Strom. l. 1. 3. 4. in *Pædagogico*, ac cæteri meritum *Christi* extollentes in *Apologijs*.

IV. *Opera ad salutem necessaria* docet *Clemens* l. 5. 6. Strom. *Theophylus* lib. 2. ad *Autolyicum* *Necessitatem pœnitentiæ* docet *Clemens* lib. 2. Strom. & in *Parænetico*.

V. *B. V. Mariam esse Aduocatam* asserit *Irenæus* lib. 5.

VI. *Sanctorum inuocationem* admittit *Iustinus* q. 28. & in *secunda Apologia*.

VII. *Signum Crucis* docet *Iustinus* contra *Tryphonem* q. 118.

VIII. *Veritatem Eucharistiæ, & Transubstantiationem* asserit *Iustinus* in 2. *Apolog.* *Clemens* 2. Strom. *Iren.* l. 4. c. 34.

IX. *Baptismum, Christum, & Ceremonias* docet *Iustinus* q. 136. *Irenæus* l. 1. c. 18.

X. *Prinatum Pontificum Rom.* testatur *Irenæus* l. 5. Et *Concilium Palæstinum* apud *Euseb.* l. 5.

XI. *Aquam lustralem* *Alexander I.* *Quadragesimam, delectumque ciborum* *Telphorus* Papa.

Porro in *Varijs* infra plura. Nunc pauca hæc suffecerint in exemplum: sic enim ire per plura licet.

Hæresiarchæ in Sæculo II. diffoni Papis.

GNOSTICI anno 120. nefandissimi à *Prodico* & *Carpocrate* prognati orbem & auram hanc incesarunt. Sementiuam eorum fudit *MENANDER*, *Simonis Magi* germen; ex quo *Saturninus* *Antiochenus* in *Syria*, & *Basilides* *Ale-*

xandrinus in *Ægypto*, prodierunt.

BASILIDES finxit (post 24. libros in *Euangelistas* scriptos) prophetias nouas *Barrabæ*, & *Barcoph*: *Angelorum* nomina noua: Hos condidisse *Cœlũ*, & hoc alios: *Idolothyta* comedere in persecutione, fidem eiurare, esse indifferentia: *Christum* se in *Cyrenæum* vertisse, illuisse *Iudæis*; non passum *Christum*, sed istum; proinde non liberatos nos à *crucifixo*, sed à *Christo*. Corpori non promissam salutem. *Pœccata* dicitur solum inuoluntaria, & ignorantia: cetera non: *Fidem* esse naturalem: In homine exercitum inesse *Spirituũ*, passum; his uti naturalibus, non repugnandum; licitasque libidines. *Realitatem* *Eucharistiæ* negauit; quod è *Virgine*, *Carnem* assumpsisset falsam *Christum*.

SATURNINVS finxit, *Deum* sic esse Creatorem, ut *Angeli* tamen *V. Heretici* mundum. *Deum* *Iudæorum* esse unum ex *Angelis* rebellibus; contra quod *Christus* sit missus homo puritatis. Ab angelis creatos homines bonos ac malos; & hæc dæmoni prodendis missum *Christum*: *Nubere*, generare à *Satana* esse; *Abstinendum* ab animatis: *Prophetias* alias ab *Angelis*, ab *dæmonibus* alias promanasse.

8. *CARPOCRAS* eodem exitu tempore, *ADAMITARVM* & *Gnostico*ri parens, magusq; finxit delicta esse præcepta, *Libidinibus* exhaustis omnibus tum demum supra *Angelos* fore homines euehendos; *yxotes* esse communes oportere; *prolificari* omnia cauere; forte conceptum, natumque in mortario cõtundeat cum melle, pipere, vnguentis litabant *Deo*; hocque *Pascha* suum dicebant:

ce an: Signo sese isto noscitabant, cum datis dextris in vota confictum trillationis faciebant: post epulas dicebant: *Iuge, fac caritatem*, commisti, manibus spermare perlitis ac eleuatis aiebant. *Hoc corpus Christi est & Pascha*. Exerabantur ieiunia: Nudi degebant in ecclesijs, quas paradisos vocabant. &c.

GNOSTICIS hinc iunxerunt sese Simoniani, Nicolaitæ, Cerdonitæ, Valentiniiani.

Istorum scelera Christianis affinxerunt Iudæi & Ethnici. Notam habebat auriculæ dexteræ pertusionem. Imagines quoque colebant, sed cultu latriæ damnato.

9. VALENTINVS Ægyptius Pœta, spe lapsus Episcopatus ambitu in Cypro, hæresin excogitat anno 145. Finxit Æonas 30, è quib. Saluator natus velut Pandorus esset: carnem tamen è cœlo, non ex Virgine trahens: Finxit tria esse genera hominum, Carnale, Animale, Spiritale; quale suos assererat: ideoque suis haud necessarias operationes; sed Psychicis opus ieiunij, martyrijs. &c. Vnde frequentabant cum ethnicis ethnica, Christiana cum Christianis. In homine vnum esse spiritum iustificantem; iniquum multiplicem: Se Catholicos & simplices vocabant: Sua mysteria quia Romæ occulte peragebant; sua Christiani celebrare instituerunt palam etiam cum luminibus. Valentinus: Euangelium de infantia Christi. Traditione potissimum conuinci poterant, sed non suaderi.

OPHITÆ, ex istis orti, serpentem, vt Dei sapientiam, colebant; vt etiã Christo anteferant eundem, alebant opipa-

re; in ai am euocatus, vt spirâ oblationem amplexus abijler; ipsi velut de benedicta Eucharistia communicabant: Quin Christum ipsum in serpentem esse mutatum fingeant.

CAIANI item ex Valentinianis progressi, malum dicebant bonum; saluandosque oportere per omnia ire scelera: Sodomitas, Core, Iudam. &c. idcirco sanctos esse, & ex Magna Virtute prognatos: Bonorum vero oppressores esse Angelos.

12. Item SETHIANI fingeant ex Seth natum Christum loco Abelis. Ferax monstrorum sæculum!

13. ARCHONTICI anno 175, Valentini genimina, negabant Sacramenta; quod corporalia non possint, nec esse debeant inuisibilia signa: Deum Sabaoth in cœlo tyrannidem exercere; genuisseque Euam, & Caynum.

14. MARCVS magus, anno 175. se Valentini emendatorem simulabat: Calicem vini per incantationem rubere faciebat, dicens ex sese in eum stillare gratiam. Suis per magiam incantabat Spiritum quasi propheticum, vt diuina fari viderentur enthusiastæ; seq; omnem scientiæ magnitudinem accepisse gloriarentur.

15. DOCITÆ ex supradictis orti, qui hoc vnum potissimum Docere se profitebantur, (*sub annum 191.*) Christum apparenter, non vere incarnatum fuisse; & quæ ex hoc absurdo cætera consequantur.

Illos S. Serapion Episcopus Antiochenus refutauit libro *Euangelium Petri dicto*, scripto contra Apocryphum Pe-

tri Euangelium, ex quo suum Docitæ commentum docebant.

16. HELGESAITÆ *an.* 103. ab Elxai Iudæo exorti, duas fœminas vt Deas adorant. Vide *an.* 349.

17. CERDON fingit duo Principia Deos duos, Bonum superiorem: sæuū, Creatorem. Legem & Prophetas repudiabat, Deumque Creatorem, A Superiore Christum esse; sed phanasticum, quasi natum, passum, animam resurrectionem solam, non corpus; Euangelium Lucæ solum, nec totum recipiebat. Cœpit *an.* 146.

18. MARCION Ponticus Stoicus, *an.* 146. Cerdonis discipulus, ob stuprum eiectus ex Ecclesia, à Synope Episcopo, genitore suo optimo, confugit ad Cerdonem. Cum nec Romæ deinde recipere tur, ait; *Findam Ecclesiam vestram in æternum.* Spreuit Vetus Test. totum; Nouum mutilauit, Christi carnem abnegans; quo veraciorem sese iactabat. Absurdissima plura vide apud Baronium & Bzou. *an.* 146. Fœminas præcipue adiutrices habuere plerique hæretici. Percunctanti Marcioni, Nostime? respondit S. Polycarpus; *Noui se primogenitum diaboli.*

19. APPELLIS similia portenta dogmatum ibidem. Tantas inter procellas cursum tenuit clauumque Ecclesia inoffensum. Prædicti Romæ *an.* 155. simulabant, maiestate percussī, vt alibi ceu Catholici acciperentur.

20. MONTANVS Phryx, *an.* 173. vixidum Sacris initiatus Christianis in hæresiarchā Asiæ erūpit. Romæ tamē alia omnia simulans *Communicatorias* elicit, quibus fretus hæreses, vt Romanæ

conformes Ecclesiæ disseminauit, sed monitus Pontifex reuocauit literas. Idē cum Priscilla & Maximilla arrepti ab Satana, prophetando quæstum faciebant. Damnatur ab Asiæ Episcopis, sui impulsu spiritus laqueos vitam abrupunt: præcipitio Theodotus.

Montani dogmata erant; *se esse periclitum; Trinitatis vnā esse personam; nuptias secundas damnabiles: tres esse Quædam simas voluit: Prophetas se ipsos non intellexisse vt enthusiasts: Martyrium in persecutione non fugiendum. Consiſteri, vt iusti, Montani stæ erubuerunt.* Ex infante sanguinem elicitem sacrificabant in Paschate, &c.

21. TATIANY sub S. Iustini magisterio speciem pietatis prætulit; sed de sublatō magisterium inter condiscipulos affectans, *an.* 174. Romæque dignitatus fit hæresiarcha, depositā simulati Catholici laruā: & in Valentini lapsus dogma profecit in peius, amplexus Marcionis & Saturnini continentiam, & detestans nuptias.

22. Inde hæresis ENCRATITARVM, id est, *Continentium*; qui eo superarunt magistrum, vt & sacrificium aqua mescuerint; Vnde AQUARIJ dicti: & ipsi Continentes; sed per antiphrasin vitæque.

23. MONARCHICI *an.* 196. orti Romæ, simul extincti docebant vnā tantum Deitatis Personam esse. Orti sunt à Praxea fingente Patrem esse Christum; sibi que sederi ipsi ad dextram.

24. THEODOTVS finxit, Christum esse inferiorem Melchisede cho; quod secundum ordinem huius esset Sacerdos *an.* 196.

V A R I A

Fidei Testimonia historica
in Sæculo II.

ANNO C. Aduersis Ecclesia maior gentilitate sic, vt vix tria in orbe superarent oracula.

ANNO CVIII. Lustrans exercitum Traianus reperta 11000. militum Christianorum mittit in exilium, & enecat. Et vero tantum erat vulgus Christianum, vt in capita solum animaduertetur: ita ductus est S. Ignatius an. 109. Simeon frater Domini, Episcopus Iero solymitanus, ætatis an. 120. crucifigitur. S. Dionysius Gallix Apostolus ætatis anno 110. capite plectitur.

S. Ignatius ex itinere Romam versus diuersis in epistolis commendat Ecclesiam Romanam: Fractionem panis frequentem: Orationem communem: Ordines gradusque Ecclesiasticos: Virginitatem, Viduarumque collegia. Eius RELIQUIÆ semel a ossa religiose relata Antiochiam asseruantur; quas magno redemptas prædicat S. Chryf. tom. 5. serm. de S. Ignat.

ANNO CVIII. Traianus quinque Virgines, in cæteris, Antiochiæ combussit, Cineres æri miscuit lauacro publico parando. In quotquot lauabantur fœtibundi extinguebantur. Itaque æs lauacri transfudit in statuas virginum quas, & has pro lauacro proposuit.

ANNO CXII. Tituli ecclesiarum cœpti, Ordoque Cardinalium siue VII.

Diaconorum, Vide in Eccâristo supra.

ANNO CXIX. Præsidi Palæstinæ conquerente, se cadendis imparem Christianis, mandat Traianus cessari toto Imperio; cæsis à se prius V. Virginitibus; quarum exustarum cineres miscuit æri in lauacrum publicum fuso. Et hoc loti furentes moriebantur. Idcirco refuso ære in statuas quinas, has pro balneo proponit.

Papias Scriptor Ecclesiasticorum, pluris ea facit, quæ seiscitando ex Discipulis Apostolorum intelligit, quam quæ scriptis reperit annotata.

ANNO CXXX. Iustinus philosophus veri Dei cognoscendi cupidus, per singularum sectarum philosophicarum principes obit percunctando; demum propter mare ambulanti senex se offert, docet ipsum, suadetque precibus instet ad Deum: sic Christianus.

ANNO CXXXVII. Hadrianus Imp. in loco Dominicæ Passionis statuam Iouis ponit: in locum Christi nati Adonidem prostituit ac lupanar excitat ad abolendam Christi, fideique memoriam.

ANNO CXL. Tanta Christianismi est propagatio, vt non Imperij, sed orbis totius finibus terminaretur.

ANNO CXLIII. Quia Sibyllarum lectione gentes ad fidem Christianam inducebantur; idcirco Antoninus Imp. eam interdicit edicto sub pœna mortis.

Sed reclamant iusta Apologia Iustinus: qua etiam Gnosticorum infamiam à Christianis deriuat.

Sæ.

Secundam idem offert pro Christianis eidem anno 150. *Ælij Veri* vox erat: *Vxor dignitatis nomen est; non voluptatis.*

ANNO CLXIII. *Lucij Veri* Imp. sponsa *Lucilla* arreptitia voluit à solo *S. Albercio* liberari: Idcirco Imp. assignat Episcopo & Christianis Hieropolitani annuos modios frumenti ter milenos. Quos continuo datos iustulit *Iulianus* Apostata.

ANNO CLXIX. *S. Polycarpus* in flammis illæsus, vt gladio traiectus iacuit, *Iudæi* Præsidem monebant, neu *S. corporis Reliquia* darentur Christiano. *Pij* tamen exustiosa collecta gemmis incluserunt.

ANNO CLXXVI. *M. Aurelius* Imp. in *Marcomannos*, Germanosque duxerat; sed ab his ita conclusus egebatur, vt desperatione & siti, proprijsq; gladijs exercitus iam esset periturus. Ergo Dux Legionis è Christianis.

Melitenis ad desperatum ait Imperatorum: Nihil est, quod Christiani precibus nequeant impetrare. *Marcus* igitur ab Christiana petit legione, vota Deo suo faciant. Vix supplex facta, iam imber, fulminaque ruunt; hostem sternunt, recreatq; Romanos. Mox Imperator gratus senatui Rom. iubet, vt Christiani censeantur *pij*, non accusentur. *Iosi Pluui* tamen erexit statuam; cuius in columnam cælo iectam *Sixtus V.* posuit *D. Pauli* statuam.

ANNO CLXXVIII. Quia vetitum erat Christianos hoc de nomine accusari; confictis in eos criminibus aut hæreticorum affectis damnabantur. Quidam Christum abnegantes adibant supplicia mœstis hilares Christum confel-

si. Corpora Martyrum diu seruabantur milites, ne ab Christianis surriperentur demum aut canibus obijciantur, aut exusta in Rhodanum abijciantur. *Atbenagoras* philosophus edita Apologia purgat Christianos ab impietate.

ANNO CLXXXI. *Iudæus* catechumenus iter per æstuans desertum tendens deficit viribus, socijs Christianis canru molestiam temperantibus. De factus adiurat comites vt baptizentur. Aqua destituti, arenâ baptizant eum: qui repente viribus receptis pergit ite. *Dionysius* tamen Corinthiorum Episcopus iubet eum aquâ baptizari.

ANNO CLXXXIII. *Commodus* Imp. se ipsum inter Deos referentem, *Senatus* *Herculem* nominabat; nobis simi qui que fieri maluerunt Christiani. *Lucius* Rex Britannia, missis Romanis Legatis, se, gentemq; suam petijt in fidem recipi Christianam, inaccessam lias, & inuictam.

ANNO LXXXIV. *S. Scriptura* versio prima facta est à *LXX.* Interp. *Aquila* Pontico sub *Hadrano* Imperatore iam tertia ab *Theodotione* redidit primum *Tatianista*, dein *Marcionista*, postea profelypto *Iudæo. Aquila* Ponticus, quod *Fato* & *Astrologia* plus iudicium tribueret, abstentus extra ecclesiam excludebatur: & idcirco anno 158. ex Christiano factus est *Iudæus*.

ANNO CXCXVII. Christiani in infidelibus conuersi, non murabantur: pallium tamen assumebant periculi: at *monachi*, omnes qui etiam ob vitium studium perfectioris, capitibus raris cedebant, despectum sui despicientis cum mundo.

ANNO CXCHX. Asiaticam de Pa-
schalis die controuersiam require supra
in Victore PP.

ANNO CXCIIX. S. Narcissus Epi-
scopus Ierosol. quod acer in vitia dice-
ret, per calumniam factam exulare ius-

sus, vitam anachoreticam agit, mutat-
que aquam in oleum: Calumniatores
pereunt ita, sicut quisque sibi fuerat im-
precatus, primus foedo morbo, igne al-
ter, tertius coecitate.

ERGO:

1. Dic age; Quæ sincera FIDES hoc constitit Aevo II?
At Sic P A P I S T I S Res stat ROMANA, FIDES QVE:
Non Sic Rem seruat Luthero-caluinista, FIDEM QVE.
2. Iure Svo Proprio Papa, atque Ecclesia gaudent:
Quis quid Ei A V G V S T V S proprio de iure remisit?
3. ANTI NE CHRISTVS erat quisquam hoc ROMANVS in Aevo?

f SAE-